

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Debreczen, XXI. évf. 60. szám.

ÁRA 10 KORONA

1923. március 15.

Március 15-én

Elcsépett frázisok, erejük vesztette közhelyek, üres szövegek, puffogó szövegek, megunt banalitások áradata fog-e az idén is ömleni a március idusára emelt ünnepi szövegekről? Vagy sanyargatásunk, megnyomorításunk, nemzeti létünk guzsbakóttása, multak bünei, jövő rémei fel tudják-e ma már kelteni a tisztító vihart önmön hibáink renetegében, hogy gyökerestől kitepje és a szélbe szórja mindazt a dudvát, iszalagot, mérges füvet, az élet nedveit szívó kuszó növényzetet, amely lekötö, elszívja a nemzeti lét örökkévaló erőt és a tévedések, a rosszakarat, az önzés, a hiúság, a testvérharc szörnű bozótjával takarja el az igazságok, a multból levont tanulságok, a jövőnek szánt komoly munka minden viharral dacoló szállítót?

Felnyílnak-e végre a lehunytt és a lefogott szemek, látni fognak-e végre a nagy március idusán meggyújtott fáklva örökké lobogó fényénél azok, akik minden világos igazság előtt lehunyják a szemüket, hogy elmondhassák: nem látok semmit? Látni fogják-e ma a márciusi fényét azt a szörnűségeken fekete vonalat, amelyet nem a győztesek szuronyával, hanem a tolvajok bicskájával hasítottak bele a nemzet élő testébe? Látni fogják-e azt a csonkot, amely megmaradt, de amely minden pórusából vérzik? Látni fogják-e a sárgaszemű irigység, a zöldszemű félelem és a szemtelen mohóság fenevadait, amelyek a csonka test körül mint éhes farkasok ólálkodnak, hogy egy óvatlan pillanatban felfalják azt is, ami megmaradt? És látni fogják-e, hogy nyitott sebek véres láncára fogva, éhes vadak dühös futtatását hallva, az elvérézés, vagy a felfalás rémei között lebegve, olyan egyedül vagyunk, mint a történelem során még soha: olyan egyedül, hogy az utolsó csepp vérünk is kiszáradhat, de elmulásunkat nem látja meg a világ és az éhes farkasokat azok uszítják, akiktől a segédelmet reméltük?

És ha látni fognak, megnyílnak-e a szívek, amint megnyíltak a nagy március idusán? Feldobognak-e a szívek és verik-e majd a riadót, hogy így magunkra hagyva, így megcsontkítva, vérezve és pusztulóban csak magunkra számíthatunk, csak a magunk erejére építhetünk, csak minden erő összefogásával, minden kar egyirányú lendületével emelhetjük fel azt a sziklát, amelyet élve eltemetett nemzeti létünk sírjára hengerített Trionon? Meg fogják-e végre érezni a feldobbanó szívek, hogy e csonka határokon belül csak testvérek élhetnek testvéri egyetértésben, testvéri szeretetben, hogy sem faj, sem felekezet, sem osztály, sem politika nem lehet ok és nem lehet jog a testvériségből kizárni azokat, akiket, ha eddig nem is lettek volna testvérek, pedig azok voltak, ma halálos ellenségéből is testvérré kellene békíteni, mert ha e csonka ország minden lakóját minden kivétel nélkül

egymás mellé állítja is március idusának összefogó szelleme, még akkor is kevesen vagyunk?

És ha a szívek összefogóbbnak is a nagy márciusi nap fordulóján, megvilágosodnak-e az elmék március idusának világító eszméitől? Megmarad-e az elmékben mindaz, ami ma a szíveket előnti, holnap is, holnapután is? A szívek nagy ünnepe kirtja-e az elmékből a hétköznapi rettenetes sivárságot? Megvalósítja-e az ész holnap azokat a szent eszméket, amelyekre ma minden szív feldobog? Március idusának mementója

megfogja-e az agyakat, megérteti-e az értelemmel, hogy a mult hibáira hivatkozva nem szabad újabb hibákat követni, hogy a mult javait nem szabad elpusztítani a jövőre hivatkozva sem, hogy március idusának örök eszményeit, a polgári szabadságot, a polgári egyenlőséget, a polgári rendet és a polgári munkát, ha eddig soha valóra nem váltak volna, úgy ma a nemzet léte érdekében maradék nélkül meg kell valósítani?

Március idusán 1848 március 15-ét fogjuk-e ünnepelni?

Október elsején bocsájtják el a tisztviselők 20 százalékát

A nemzetgyűlés az izgalommal várt tisztviselőkérdéshez mai ülése végén jutott el. Az első ebben a tárgyban interpelláló

Hegymegi Kiss Pál:

A kormánynak meg kell oldani ezt a problémát. Nem állhatunk azon az állásponton, amelyen Kunfi állott, hogy a magyar tisztviselők vándoroljanak ki az országból. A tisztviselőknél segíteni kell, mert nekik it kell élni. Az bizonyos, hogy a hivatalnokai kor nem népszerű ebben az országban, sem a nemzetgyűlésen és pedig azért, mert a tisztviselők elfelejtik, hogy a népért vannak és nem a nép van a tisztviselőért. Népszerűtlenné teszi a tisztviselőket az is, hogy a végrehajtott hatalom rendelkezéseinek a végrehajtói, továbbá az is, hogy politikai szolgálatokra használják fel. Nem a tisztviselőket kell elbocsátani, hanem a felesleges hivatalokat kell megszüntetni. A menekült tisztviselőket pedig vissza kell küldeni régi helyükre. Azok, akiket kiűldöztek, itt maradhatnak, de akkor hogyha önként hagy-

ták el a hivatalukat, azok jobban tesszik, ha jelenlegi gazdasági viszonyok között visszatérnek.

Bethlen István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy hárman óhajtának interpellálni ebben a kérdésben és így egyúttal adja meg az interpellációkra a választ.

Ezután Perlaki György interpellál, ugyanezt a tisztviselőkérdésről. Szóváteszi, hogy a közalkalmazottak cselédjétől elvonták a kedvezményes ellátást. Ez feltétlenül hiba. Követeli a szolgálati pragmatika mielőbbi kidolgozását.

Farkas Tibor

interpellációját az összkormányhoz intézi. Hailandó-e a kormány gyors, szigorú és érélyes intézkedésekkel megakadályozni, hogy az a hang, amely a Kunsz legutóbbi ülésén tapasztalható volt és amely a körrendeletből is kihangzik, tovább ne terjedjen? Hailandó-e a kormány sürgősen megoldani a tisztviselőkérdést?

Ezután

Bethlen István gróf

miniszterelnök emelkedik szólásra. Talán három éve annak, hogy a kormány a Kunsz-szal lépett érintkezésbe. Először, amikor a tisztviselők fizetésének emeléséről volt szó. Ez esetben is így történt. Hogy a jelen esetben a tárgyalások elhúzódtak és végeredményben nem vezettek eredményre, annak két oka volt. Először az, hogy a közszolgálati alkalmazottak Nemzeti Szövetsége olyan követelésekkel lépett fel a fizetésjavítás tekintetében, amelyeket a kormány és a pénzügyminiszter tulzottnak talált.

A kérdés megbeszélésénél a kormány abból indult ki, hogy feltétlenül szükséges a fizetésjavítás, mert hiszen az utolsó fizetésrendezés óta az árákban olyan eltulodások mutatkoztak, amelyek elkerülhetetlenül teszik a fizetés-emelést.

100 helyett 50 százalék segély

Ami a fizetés-emelés mérvét illeti, a Kunsz a rendkívüli segélynek 100 százalékkal való felemelését követelte. Ez a követelés amennyit jelentett volna, hogy a tisztviselők fizetését megduplázzuk. A kormány felfogása szerint ez olyan követelés, amely semmiben sem talál indokolást. Igaz, hogy az árákban lényeges eltulodások mutatkoznak a mult év decembere óta, amikor is a rendkívüli segélyt 30 százalékkal emeltük, de nem következett be 100 százalékos eltulodás, sőt ha végig tekintünk a statisztikai hivatalnak erre vonatkozó kimutatásain, akkor a legfontosabb cikkekre nézve megállapítható, hogy nemcsak december, de október hónap óta sem emelkedtek az árak ilyen lényeges emelkedés

következett volna be és így nem tartottuk indokoltnak a fizetéseknek 100 százalékkal való emelését. Hozzájárult azonban a kormány ahhoz, hogy a rendkívüli segélyt megfelelő skála szerint 33-66 százalékkal, tehát átlag 50 százalékkal felemeljék. Azért különféle skála szerint, mert a különféle fizetés-emelések folytán olyan helyzet alakult ki, hogy az alsóbbfokú tisztviselők ma aránytalanul jobban vannak díjazva, mint a felsőbb osztályokban és így az alsó és felső fizetési osztályok között igen csekély volt a különbség, ez pedig a szolgálati viszony és fevelmezés szempontjából semmiesetre sem kívánatos. Ez volt az oka annak, hogy lehetőleg visszatérni akarunk a régebbi állapotokra, amikor is fennállottak a fizetési osztályok közötti különbségek. Ugyanezért felemeltük a tulóra díjazást 100 százalékkal és a lakbérpótlékot is. Azokkal az intézkedésekkel, amelyek a tisztviselői kar viszonyának rendezését célozzák, karó: e kell hogy járjanak azok az intézkedések is, amelyekkel elérhető, hogy egyrészt a felesleges tisztviselőktől szabaduljon az állam, másrészt, hogy azokat a megtakarításokat eszközöljük, amelyek a költségvetés szempontjából feltétlenül szükségesek. Ebben a tekintetben a kormány elhatározta, hogy a tisztviselők által alkalmazott cselédek természetbeni ellátását április 1-től kezdve megszünteti.

A családi pótlék

Másrészt elhatározta a kormány, hogy a családi pótlékok tekintetében visszatér arra az állásponttra, melyben a tisztviselők a Károlyi forradalom előtt voltak. A kormány ugyanis a

családi pótlékokat megadta mindazon tisztviselő gyermekeknek, akik a 24 élet nem érték el, tekintet nélkül arra, hogy milyen életviszonyai vannak az illető tisztviselőnek. Most visszatérünk a régi állapotra. Az állami tisztviselők megkapják gyermekeik után a családi pótlékokat 24 évig, de a nem tisztviselői minősítésű alkalmazottak gyermekei csak 16 éves korig és az esetben, ha igazolják, hogy gyermekeik eredményt mutatnak fel a tanulásban s ez indokolttá teszi a segélyezést.

Nyugdíj és természetbeni ellátás

A nyugdíj-kérdést mélyreható revízió alá vesszük, mert hiszen hlába csinál az állam megtakarítást, hlába bocsátja el a tisztviselőket, ha a mostani helyzet mellett fizetés helyett nyugdíjat kell folyósítani. Így tehát figyelembe véve az állam rendkívül súlyos helyzetét, kénytelenek vagyunk a legmesszebbmenő rendelkezéseket megvalósítani a tárgyban. Novellát fogunk a nemzetgyűlés előt terjeszteni. Ugyancsak megindítottuk a természetbeni ellátás szigorú revízióját, mert hiszen ezen a téren rendkívül sok visszaélés van. A természetbeni ellátást használták fel igen sokan arra, hogy nyugdíjba menve mégis olyan pozíciókat biztosítsanak maguknak, amelyek mellett még csekélyebb melékjavadalmasítás esetén is az illetőknek igazi terheket tulajdonképpen az állam viseli.

A legfontosabb kérdés természetesen a tisztviselők létszámának apasztása

Ebben a tekintetben a minisztertanács azt a határozatot hozta, hogy 20 százalék erejéig akarja egyelőre a létszámot apasztani. A minisztertanács kötelezte az egyes reszort minisztereket, hogy április 15-ig a maguk részéről teriesszék minisztertanács elé azokat a javaslatokat, amelyek alapján azt a 20 százalékos létszámcsokkentést keresztülvinni óhajtják. A létszám-csokkentés egyéni keresztülvitelét úgy tervezzük, hogy július 1-én fogjuk közölni mindazon egyénekkel, akik létszámcsokkentés folytán nyugdíjba küldetnek, illetve végkielégítésben részesülnek, hogy október 1-én helyük megüresedik és ennek folytán az állam szolgálatából távoznok kell. Ezzel karöltve természetesen a kereskedelmi, földmívelésügyi és pénzügyminiszter uraknak nagy akcióit kell kezdeményezniük a gazdasági élet vezetőinél, hogy az állami szolgálatból elbocsátott tisztviselőknek a gazdasági életben elhelyezkedést biztosítani lehessen.

Ülés vége fél 7 órakor.

Ki írta a Nép támadó cikkét Fábrián ellen?

Budapest, március 15. Megirtuk, hogy Fábrián Béla nemzetgyűlési képviselő sajtópórt indított a Nép című lap ellen, mert sérelmesnek találta magára nézve a lapban megjelent „Ki az a Fábrián?” című cikket. Anka János, a lap felelős szerkesztője a rendőrség előtt Turesányi Istvánt jelölte meg a cikk szerzőjeként, akit ma délelőtt Bozay rendőrkapitány kihallgatott.

Turesányi kijelentette, hogy ő a cikknek csak az első három sorát írta s ebben a három sorban nem volt sértés Fábrián ellen, arról azonban nincs tudomása, hogy a cikk többi részének ki a szerzője. Most ulra be fogják idézni Anka János felelős szerkesztőt, hogy jelölje meg, ki vállalta a felelősséget a cikkért. Ezzel kapcsolatban Fábrián Béla képviselő kijelentette munkatársunk előtt, hogy a Nép című lapnak ez az eljárása nem felel meg Benárd képviselő ama kijelentésének, mely szerint a cikk szerzője már másnap önként jelentkezni fog és nyíltan vállalja a felelősséget állításáért.

Előkészületek a főispáni installációra

Debreczen város és Hajdúvármegye kiküldöttjei most már végleg megállapodtak abban, hogy dr. **Hadházy Zsigmond** főispáni beiktatását március 20-án tartják meg. A vármegye-házán délelőtt 10 órakor lesz a beiktató közgyűlés, míg a városházán délelőtt 11 órakor. Az installáló rendkívül közgyűlésre Debreczen város és Hajdúvármegye meghívták a **szomszédos törvényhatóságokat**, a katonaságot, az egyházakat, az egyetemet és az intézményeket. Debreczen város installáló közgyűlésén szentpéteri **Kun Béla** egyetemi tanár, törvényhatósági bizottsági tag fogja irányítani az új főispánt a város közönsége nevében.

A rendkívül közgyűlés előkészítésével a városi tanács ma déli rendkívül tanácsülésén dr. **Vass Károly** tanácsnokot bízta meg. A városi beiktató közgyűlésen nagy nehézséget okoz a városháza közgyűlési termének szűk volta, ahol nehezen lehet majd a sok küldöttséget elhelyezni. A közgyűlés után a főispán a közönség rendelkezésére fog állani és fogadni fogja a különböző társadalmi testületek és intézmények küldöttségeit. Azon küldöttségek, melyek az installáció után a főispán elé öhajtanak járulni, ezen szándékukat március 19-ig jelenték be a vármegye-házán levő főispáni hivatalban **Antal** főispáni titkárnál.

A trafikdrágítás — husvéti ajándék

Budapest, március 15. A pénzügyminiszter expozéjából kiderült, hogy a dohányjüvedék eléggé jövedelmező üzeme az államnak és az új költségvetési évben a pénzügyminiszter **többmilliárdos felesleget vár a dohánygyártmányok eladásából.** Ugyátszik, hogy az előirányzott felesleget mindenképpen biztosítani akarják, ami onnan is kiderült, hogy a **dohánygyártmányok árának újabb emelésére kell számítani.**

Ugy értesülünk, hogy az emelésre nézve megtörtént minden intézkedés és egyes pártmányok **dra száz per centtel fog emelkedni.** A felemelt dohányjüvedék igazgatósága **április 1-ére kívánja életbe léptetni,** úgyhogy a trafikdrágítást a közönség **husvéti ajándékkul kapja a kincstártól.**

Ismét Kazinczy Gábor áll az árvizsgáló-bizottság élén

Csendben foglalta el ismét a debreczeni árvizsgáló-bizottság mult évben lemondott elnöke, **Kazinczy Gábor,** az elnöki széket az árvizsgáló-bizottságnál. Mint ismeretes, **Kazinczy** még a mult év végén benyújtotta lemondását az elnöki állásról, azonban az OKAB, és a kereskedelmi miniszter **nem fogadta el a lemondást** és így március elsején **Kazinczy ismét elfoglalta vezetőhelyét.**

Kazinczy Gábor értékes egyénisége sem változtathat azonban azon a tényen, hogy az árvizsgáló bizottság **intézménye fölösleges és szükségtelen,** mert működése nem merülhet ki egyébben, mint a meglevő bajok konstatálásában, amit **mindenki érez és tud árvizsgáló bizottság nélkül is.** Segíteni azonban a bajokon az árvizsgáló bizottság sem tud, amint-hogy nem is segíthet ezeken a bajokon semmiféle bizottság. Kialtó példa erre az árvizsgáló bizottság legutóbbi kísérlete a **husárok mérséklésére,** a mely kísérlet már a jövő hétre

a **husárok újabb emelkedését** fogja eredményezni.

A husároknál az utóbbi időben mutatkozó **emelkedő tendencia** az árvizsgáló bizottságot **beavatkozásra kényszerítette.** A nagyvágók újabb emelési kérése előtt az árvizsgáló bizottság tagjai jelenetében tegnap reggel a közvágóhídon **próbavágatás** volt, amelyen azután szomorú tények kerültek napvilágra. — Klmutatták ugyanis a nagyvágók, hogy egy 112,000 koronás sertésnél a mai árák szerint **6-7000 koronát fizetnek rá.** A próbavágatás eredménye azután az lett, hogy a jövő héttől kezdve átlag **30-40 koronával emelik a husárait.**

Munkatársunk érdeklődött, hogy mi okozza napról-napra az árák emelkedését. Kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy a tegnapielőtti sertésvásáron a debreczeni nagyvágók **egyáltalán nem, vagy tartózkodóan vásároltak,** az elősúly 80 koronával való emelkedését azonban mégsem tudták megakadályozni, mert

a **Mezőgazdák Szövetkezetének** debreczeni megbízottja feltétel nélkül és árra való tekintet nélkül vásárolta vagontételekben az általa felhajtott árákon a sertést. Ilyen körülmények között a debreczeni nagyvágók sem tehettek mást, mint **igazodtak a magasabb árakhoz és így akaratlanul is drágították a husárait.**

2000 lakást épített a kormány

Budapest, márc. 14. A drágaságügyi bizottság ülésén **Vázsonyi Vilmos,** aki a bizottság összehívását néhány nappal ezelőtt kérelmezte, annak a véleményének adott kifejezést, hogy a **kormánynak nem lett volna szabad a lakásrendeletet addig kiadni, amíg be nem mutatta a drágaságügyi bizottságnak.**

Ugron Gábor kérte a népiéleti minisztert, hogy amíg a normális viszonyokat nem sikerül helyreállítani, addig tekintsen el a **szabad felmondástól és a lakberek szabad emelésétől.** Csatlakozik **Vázsonyinak** ahhoz a kéréséhez, hogy a rendeletet kiadása előtt a drágaságügyi bizottságnak mutassák meg.

Rassay Károly arra kérte a minisztert, hogy a **rendelet szigorúságát lehetőleg enyhítse.**

Április 4-én a drágaságügyi bizottság újra ülést tart, amelyen a **népiéleti miniszter bemutatja a lakásrendelet végleges tervezetét.**

A miniszter bejelentette, hogy a **kormány 2000 lakás építését rendeli el** rövidesen és e lakások háromnegyed részének viseli a költségeit.

Vázsonyi a kormány lakásépítő politikájával szemben bizalmatlan.

Lovaglás-ügy

Zsitvay Tibor beszéde alatt személyes sértés történt, amiért lovagias eljárás indult meg. Zsitvay Tibor beszéde közben ugyanis felvetette azt a kérdést, hogy kik felelősek Trianonért mire Horváth Zoltán közbeszólt: **Tiszák, Kállay Tamás** ezt kiabálta Horváth felé, **ostoba számárság.** Horváth Zoltán **Kállay Tamást** és **Pakots József** utján provokáltatta.

Batthyányiék és a reformpárt fuziója

Batthyány Tivadar pártja nevében bejelentette csatlakozását a **Giesswein** vezetésére álló reformpárthoz. A szociáldemokraták részéről ebben a kérdésben bizonyos idegenkedés mutatkozik, mert többen közülük tudni vélik, hogy a **reformpárt léptette fel az ellenzéki megállapodás ellenére a Batthyányi párthoz tartozó Latinák Jenőt** Komáromban és azzal vádolja a reformpártot, hogy **Batthyányiék** kedvéért megszegezte az összes ellenzéki pártoknak a komáromi kerület ügyében hozott közös megállapodását.

Viharok az oktobrizmus és a pacifizmus körül

A nemzetgyűlés délelőtt 1 órakor tért át az interpellációkra. Az első interpelláló **Zsitvay Tibor.**

Elnök felszólítja Zsitvay Tibort, mondja el interpellációját.

Zsitvay Tibor feláll, **Reisinger Ferenc** ezt kiáltja felé:

— **Még egy budaiors királymentő!**

Zsitvay Tibor: Olyan jelenségeket észlel, amelyek természetileg juttatnak husz éven keresztül Magyarországot Trianonhoz.

Horváth Zoltán: A Tiszák politikája! **Kállay Tamás** Horváth felé: Szemtelen számárság!

Giesswein Sándor az elnök felé: Tessék rendre utasítani.

Felkiáltások a jobboldalon **Giesswein** felé:

— **Prágába! Prágába!**

Elnök: A rendreutasítás megtörtént!

Zsitvay Tibor: Hallatszanak hangok, hogy köztársasági propagandát akarnak folytatni.

Horváth Zoltán: Hát csak Habsburg propagandát szabad!

Felkiáltások a baloldalon:

Hol a király?

Drózdly Győző: Habsburg propagandát szabad csinálni!

Gaál Gaszton: Ezt is szabad, azt is szabad! (Nagy zaj.)

Elnök kéri a képviselőket, hogy nyugodtban viselkedjenek.

Zsitvay Tibor: Arról a jelenségről beszélek, amelyet oktobrizmusnak szoktak nevezni.

Rassay Károly: Októberben volt a királypuccs!

Zsitvay Tibor: Ezek a jelenségek a nemzeti erő felőrlését jelentik.

Nagy Ernő: Nem igaz!

Zsitvay Tibor: **Jászi Oszkár** „Magyar Kálvária” című könyvében azt írta, hogy a nemzeti erő felőrlése volt a célja a demokráta szervezeteknek.

Vázsonyi Vilmos felállva kiált Zsitvay felé:

— **Nem azt írta, tessék továbbolvasni a könyvet.**

Zsitvay Tibor: Nem engedem, hogy a szavamban kételkedjenek.

Vázsonyi Vilmos: En meg nem engedem, hogy ezt a jelzöt használják demokráta szervezetekkel szemben. **Olvastam a könyvet, amelyet rótam és ellenem Jászi írt.**

Fábián Béla: Nem igaz, nem azt írta Jászi!

Zsitvay Tibor: Nagyon csodálkozom, hogy **Vázsonyi** találva érzi magát.

Vázsonyi Vilmos: Előbb voltam demokráta, mint azok, akik utóam születtek.

Zsitvay és a pacifizmus

Zsitvay Tibor: Ugyancsak **Jászi** írta, hogy **Kunival** együtt várták, hogy mikor jönnek értük és mikor fognak felakasztani.

Rupert Rezső: Összetéveszti a nemzetet az egységes párttal.

Zsitvay Tibor: Megtűrik, hogy az országban újabb pacifizmust hirdessenek.

Giesswein Sándor magából kikelve: **Miért ne volna szabad pacifizmust hirdetni!**

Horváth Zoltán: **Nitti is pacifista!**

Meskó Zoltán: Könnyű nekik, ők győzők!

Zsitvay Tibor: **Pacifizmus** alatt hazafias politikát nem tud elképzelni. Tud több gyanus külföldi utazásról.

Drózdly Győző: **Friedrichről** beszél.

Horváth Zoltán: **Friedrich** majd beszámol!

Zsitvay Tibor: Ezekkel a jelenségekkel szemben a kormánynak állást kell foglalni.

Reisinger Ferenc: **Francia Kiss Mihályokkal!**

Pikler Emil: **Orgoványal!**

Drózdly Győző: Halljunk még egy **Francia Kiss** példát.

Zsitvay Tibor állandó nagy zajban olvassa fel interpellációját.

Bethlen az oktobrizmusról

Bethlen István gróf nyomban válaszol az interpellációra.

Bethlen István gróf: Azt kérdezi az interpelláló képviselő ur, hajlandó-e a

kormány gondoskodni, hogy az oktobrista propaganda megszűnjön az országban.

Nagy Ernő: A miniszterelnök is benne volt. Szegeden azokat az elveket hirdette.

Reisinger Ferenc: **Megrendelt interpelláció.**

Bethlen István gróf: Október alatt én azt az irányt értem, amelyet régebben **Jászi-féle** irányzatnak jeleztem.

Horváth Zoltán: Semmi közünk hozzá!

Bethlen István gróf: A **Jászi-féle** liberálizmus tulajdonképpen doktrína. **Káros a doktrína, káros a metódus.** Ez a doktrína szélsőséges álláspontot foglal el.

Felkiáltások a baloldalon: Hol van a király?

Bethlen István gróf: A törvény megállapítja, hogy Magyarország nemzeti királyság.

Horváth Zoltán: **Agyukkal fogadták a királyt!**

Bethlen István gróf: A doktrínában benne van a legszélsőségesebb választófog is. **Mig a liberálizmus** szabad utat, érvényesülést kíván minden értékek az országban, addig a radikálizmus mindent elakar pusztítani. **Gazdaságpolitikai téren is nem szegényeket istápolja.**

(**Nagy zaj, ellentmondások a baloldalon, Bethlen szavai eivesznek a nagy lármában.**)

Bethlen István gróf: Láttuk a nemzeti szellem sárbatúprását. (**Nagy zaj, ellentmondások a baloldalon.**) A pacifizmus a külpolitikai téren kezdtek el, amikor a világháború végén fegyverrel álltak a határon ellenségeink.

Rupert Rezső többször közbeszólt, mire az elnök rendreutasítja.

Rupert Rezső: Hol volt akkor a miniszterelnök, miért nem beszélt akkor?

Nagy felzúdulás a jobboldalon, követelik Rupert rendre utasítását és a mentelmi bizottság elé való utasítását. Elnök folytat csönget és igyekszik a rendet helyre állítani.

Felkiáltások a jobboldalon: Vád alá kell helyezni!

Bethlen István gróf: Mikor a meglevőt tönkre tették, akkor a mai konföderáció eszméjével léptek a porondra.

Drózdly Győző: **Bár az lett volna!**

Bethlen István gróf: A konzolidáció művét lehetetlenné akarják tenni az országban. **Hamis hírekkel igyekeznek az ország nevé tönkre tenni.**

Felkiáltások a baloldalon:

Mi van a bombákkal! Ezek teszik tönkre az ország jóhírnevét!

Bethlen István gróf: A fölünk elszakított területeken is megméltelyezik, a lelkeket.

A jobboldalon zajos ovációban részesítik a miniszterelnököt, akinek válaszlát a Ház nagy többsége tudomásul veszi.

Az igazi pacifizmus

Giesswein Sándor: Személyes kérdésben kér szót, amikor feláll, a jobboldal hangosan kiáltja felé: — **Prága! Prága!**

— **Visszautasítja** azt a vádat, hogy a pacifizmust azonosítják azzal a kijelentéssel, hogy nem akarok több katonát látni. **Igenis én is azt mondom, hogy ne lássunk a világon sehol se hadseregeket.** Tehát nem az, hogy a pacifizmust összefüggésbe hozzák a **Jászi** féle radikálizmussal. **Az igazi pacifizmus az, amit a pápa hirdet minden népnek.**

Vázsonyi multja

Vázsonyi Vilmos személyes kérdésben teszi szót a **Jászi** könyvről. Megállapítja, hogy **Jászi a jelenlegi rendszert sem gyűlöli** úgy, mint őt. (Ugy van!) Ha nem folytatott volna mindig nemzeti politikát, akkor nem lehetett volna tagja az ellenzék vezetői bizottságának és egy nemzeti kormánynak és nem állt volna erős harcban **Jászival.**

Patay Tibor: **Igaz! Bátorabb volt, mint sok más ember!**

Vázsonyi ezután menekülésének történetét ismerteti.

Kitajka Lajos a vasuti munkások gyűlésének betiltása miatt interpellál.

Nagy Ernő azért interpellál, mert kerületében több községben nem engedték meg, hogy beszámoló tartson, holott **Zsirakynak** megengedték. **Tárgyilagos vizsgálót** kér maga ellen.

Rakovszky belügyminiszter erre ígéretet tesz.

Figyelem ! ! **Figyelem ! !**

של פסח Husvéti של פסח

üveget, porcellánt

legolcsóbban vásárolhat

BERGER ÉS WEINBERGERNÉL.

PIAC-UTCA 66. TELEFON 1120. PIAC-UTCA 66.

Hegyi
a komáromi...
ban **Beniczky**
dak ellen tiltakozik. **Baja**
rajtózó **Vasku**
legutóbbi vála-
tak. **Holott** a
nyílt kerületet
Rakovszky
ti, hogy a ren-
keztet a vég-
rinte az lett
egész bajai ke-
a szavazás. (Z-
zéken.)

(A tisztviselő interpellációkról elnök válaszában.)

Az egyetem

A márciusi avatása rövid-
deli megelöző-
zeti egyetem
egész melegé-
tői lánglelkű
tájékoztatójuk

A felvonulá-

egyetemi hall-

mint az egye-

sorokban men-

a **Bika** diszte-

pélyre. Az **Ar-**

Cigányzenész-

debreczeni fő-

átvonulókat, a

hez csatlakoz-

testületek stb.

népely program-

1. **Himnusz.**

már **János**

Egyetemi vég-

szed. **Dr. Tan-**

nár. **5. Hanka-**

László jh. **6. U-**

litt jh. „**Atilla-**

ták, **Magyari**

denta vers. **L-**

beszéd. **Péter**

Dél-

a **kol-**

az egyetemi h-

híven megtart-

gyar hiszeke-

köll. **kántus.**

László gakh.

reszthury **Józ-**

élnöke. **5. Sz-**

bh. **6. Záró-**

kántus.

Este

a **Csokona-**

Müser: **1. M-**

kara. **2. Szava-**

levente. **3. Bes-**

Borosa Mihály

kesztője. **4.**

énekkara. **5.**

szinigazgató.

felvonásban. **1-**

tanhallgató. „

dező: **Kardoss-**

adják a „**Csab-**

tagjai. A szin-

zett fáklyás

nyolyan elmar-

disztalborozás

melyen résztv-

ezeni bajtársi

hívja meg a

katonai paran-

teket, csinálók

létszámokat, k-

gokre. Az idő

tettel külön-kü-

személyesen a

hát, hogy eze-

gyesen elfog-

lehetőleg telje-

sziveskedjenek

a délelőtti

dítalanok, azo-

nyokat közön-

íluság, annyiv-

Hegyei Kiss Pál

a komáromi választásokkal kapcsolatban Beniczky által ellene emelt vádak ellen tiltakozik személyes kérdésben, majd a bajai választással foglalkozik. Baja titkos kerület, a hozzátartozó Vaskút községben azonban a legutóbbi választásnál nyíltan szavaztak. Holott a rendelet csak titkos és nyílt kerületeket ismer.

Rakovszky belügyminiszter kijelenti, hogy a rendelet tényleg megfeleltetett a vegyes kerületekről. Szerinte az lett volna a helyes, ha az egész bajai kerületben nyílt lett volna a szavazás. (Zajos derültség az ellenzéken.)

(A tisztviselőkérdésben elhangzott interpellációkról és Bethlen miniszterelnök válaszáról lapunk más helyén írunk.)

Az egyetemi ifjúság ünnepe

A március 15-ének Petőfi ünnepe avatása rövidesen törvényre válik, ezt megelőzőleg azonban a debreczeni egyetemi ifjúság lelkesedésének egész melegevel adózik e napon Petőfi lánglelkű szellemének.

Az ünnepről a következőkben tájékoztatjuk a nagyközönséget:

A felvonulás elmarad, ellenben az egyetemi hallgatók a „Csaba”-háztól, mint az egyesület székházától zárt sorokban mennek délelőtt 10 órakor a Bika dísztermében tartandó ünnepélyre. Az Arany Bika előtt a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesülete debreczeni fiókiának tagjai várják az átvonulókat. A bajtársi egyesületekhez csatlakoznak az egyes hivatalok, testületek stb. A délelőtti tartandó ünnepély programja a következő:

- 1. Hymusz. 2. Talpra magyar! Kalmár János gakh. 3. Petőfi dalok. Egyetemi vegyeskar. 4. Megnyitó beszéd. Dr. Tankó Béla egy. ny. r. tanár. 5. Hanka T.: Trianon. Radecky László ih. 6. Ünnepi beszéd. Bene Bálint ih. „Atilla” vezér. 7. Kurucz nóták. Magyar Imre zenekara. 8. Irredenta vers. Lakner Iona bh. 9. Záró beszéd. Péter Zoltán bh. 10. Szózat.

Délután 2 órakor a kolégium udvarán

az egyetemi hallgatók ősi szokásához híven megtartják ünnepélyüket. 1. Magyar hiszekegy. 2. Hymusz. Éneklő a koll. kántus. 3. Szaval. Székely László gakh. 4. Ünnepi beszéd. Kereszthury József th. az egyetemi kör elnöke. 5. Szaval. Hegedűs Kálmán bh. 6. Záróének: Talpra magyar. Koll. kántus.

Este fél 8 órakor a Csokonai-színházban ünnepi előadás

Műsor: 1. Nyitány. „Csaba” énekkara. 2. Szaval. Mayer Béla oh. Csaba levele. 3. Beszédet mond Kolozsvári Boreza Mihály: a Hajdúföld főszerkesztője. 4. Petőfi dalok. „Csaba” énekkara. 5. Szaval. Kardoss Géza színigazgató. 6. Siguranta. Dráma. 3 felvonásban. Irta Végh László orvos-tanárhallgató. „Csaba” levele. Rendező: Kardoss Géza színigazgató. Előadják a „Csaba” bajtársi egyesület tagjai. A színházi előadás után tervezett faklyás menet felsőbb intézkedés folytán elmarad. Este fél 11 órakor díszbálozás az Albert teremben melyen résztvesznek az összes debreczeni bajtársi egyesületek. Tisztelettel hívja meg az összes hivatalokat, katonai parancsnokságokat, egyesületeket, casinókat, dal-, zeneegyleteket, társulatokat, köröket stb. az ünnepségekre. Az idő rövidségére való tekintettel külön-külön nem hívhatók meg személyesen a fentebbieket, kérjük tehát, hogy ezen hírlapi meghívást kegyesen elfogadják és az ünnepségeket lehetőleg teljes számban résztvevni szíveskedjenek.

A délelőtti és délutáni ünnepségek díjtalanok, azonban önkéntes adományokat köszönettel fogad az egyetemi ifjúság, amennyivel is inkább, hogy ez a szegénysorsu egyetemi hallgatók segítségzésére fordíttatik.

Kérjük, hogy a háztulajdonosok házaikat az ünnep tiszteletére fellebsozozzák s hogy a hölgyek lehetőleg magyar ruhában jelenjenek meg az ünnepségeket. Rendezőség.

Gyapjuszöveteket jót és olcsón kizárólag Weisz Ignác posztó-üzletében kaphat. Piac-ut. 73.

Petőfi és a szociáldemokraták

Budapest, március 15. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök. Először elfogadja a Ház az alföldi erdőtelepítésről és fásításról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, majd Strausz István az erdészeti alapokról szóló javaslatokhoz szól hosszasan hozzá. Nagyatádi Szabóval való polemiaja után a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta tárgyalás alapjául.

Béniárd Ágoston ismerteti a hágai ópium egyezmény beickekelyezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet általánosságban és részleteiben is elfogadják.

Mentelmi ügyek

Mikovényi Jenő, a mentelmi bizottság előadója betérjeszti a bizottság jelentését Lingauer Albin rágalalmazási ügyével kapcsolatban. A Ház Lingauer mentelmi jogát felfüggeszti. Ezután Mikovényi Esztergályos János ügyében tesz előterjesztést sajtó útján elkövetett rágalalmazás miatt, de miután bírségelemény nem forog fenn, a Ház Esztergályos mentelmi jogát nem függeszti fel.

Élnök ezután napirendi javaslatot tesz, mely szerint a Ház legközelebbi ülését 20-án tartsa. Horváth Zoltán indítványozza, hogy a nemzetgyűlés holnap is tartson ülést, amelynek egyetlen tárgya Petőfi emlékééről szóló törvényjavaslat tárgyalása lenne. Indítványozza továbbá, hogy a Ház 20-án ne tartson ülést, mert akkor van Kossuth Lajos halálának évfordulója.

Lukács György az elnök napirendi indítványának elfogadását ajánlja; Szakács Andor egyetért Horváth Zoltánnal. Urbanics Kálmán nem fogadja el Horváth Zoltán indítványát, mert a Ház más években is tartott ülést március 20-án.

Bethlen István gróf miniszterelnök:

Hozzá akartam járulni a javaslatához, hogy a Ház holnap ünnepi ülést tartson és e célból mindent elkövettem. A Ház elnökét meg is kértem arra, hogy tegyen meg minden lehető, hogy az ülés zavartalan és ünnepélyes lefolyásu legyen. Mivel azonban nem kaptam elég biztosítékot arra, hogy az ülés zavartalan és ünnepélyes lefolyásu lesz. (Zaj a baloldalon.) Nem volt módomban a holnapi ülés megtartásához hozzájárulni.

Rothenstein Mór: Ellen a gyülekezési jog!

Bethlen István gróf: Mély sajnálattal arra kelltem meggyőződnöm, hogy az ellenzék egyik irakciója arra akarja felhasználni a holnapi ülést, hogy a maga részéről politikai vitát idézzon elő.

Horváth Zoltán: Csak egységes-párti lehet Petőfi?

Bethlen István gróf: Sajnálattal látom, hogy még ebben a kérdésben sem tudunk egyetérteni. (Zaj a baloldalon és a szélsőbaloldalon.)

Élnök kéri napirendi indítványának elfogadását. A Ház nagy többsége az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Peidl Gyula

személyes kérdésben kér szót. — Ugy tüntetik fel a szociáldemokrata-pártot és őt, mintha az ő állásfoglalásuk tette volna lehetetlenné a holnapi ülés megtartását. Nem hagyhatja szó nélkül ezt a beállítást, mintha akár a párt, akár ő ünneprontó

akart volna lenni. Az ő részéről nem forog fenn ünneprontás...

Bogva János: Vöröstre vestik Petőfit!

Rupert Rezső: Mit tudja maga, ki volt Petőfi? (Derültség.)

Peidl Gyula: Petőfit csak akkor lehet megünnepelni, ha az ünneplés őszintén történik, őszintén viszont csak akkor történik, ha Petőfi szellemében történik. Mikor Szcitovszky elnök hozzáfordult, hozzájárult a tervezett ünnepléshez, de azzal a megjegyzéssel, hogy vagy Petőfi szellemében ünnepelek, vagy sehogy. — Mindenütt az egész világon száz száz alkalommal ünneplik Petőfit, csak nálunk nem. A tapasztalatok alapján mondom, hogy a törvényjavaslathoz csak azzal a kiegészítéssel járulnak hozzá, hogy a rendőr és közigazgatási hatóságok ne avatkozhassanak bele, hogy meddig szabad ünnepegni Petőfit. Távol áll tőlük, hogy ünneprontók legyenek, ellenkezőleg teljessé akarták tenni az ünneplést.

Bethlen István gróf: Amit a képviselő ur mondott, teljes bizonyítéka annak, hogy helyesen jártam el, amikor az elnök napirendi indítványát fogadtam el. Azt mondom a képviselő ur, hogy vannak képviselők, akik csak bizonyos százalékban akarják ünnepegni Petőfit. Valóban vannak, akik csak öt százalékgig ünneplik, (nagy taps a jobboldalon) akik csak azt a verset szavallják, akasztókat fel a királyokat.

Erre a kijelentésre a jobboldalon tapsolni kezdenek, a baloldal felzúdul és viharos kiáltások röpködnek a miniszterelnök felé: — Budaörs! Agyukkal löttek a királyra! Maguk beszélnék!

Bethlen István gróf: Nem Petőfit akarják ünnepegni, hanem saját nézeteiket. (Taps a jobboldalon.)

Ezután átér a Ház az interpellációkra. (Ezekről lapunk más helyén tudósítunk.)

A földmivélsügyi minisztérium cikória termelésre hívja fel a gazdákat. A földmivélsügyi minisztérium Gyógy- és Ipari Növényforgalmi Irodája a mai napon átiratolt intézett a városi tanácshoz, amelyben felkérte a tanácsot, hogy a gazdasági ügyosztály útján intézzen felhívást a gazdaközönséghez és hívja fel a figyelmét a cikória természetességére és jövedelmességére. A növényforgalmi iroda átirata szerint a gazdák a cikória természetességgel igen nagy jövedelemre tehetnek szert, mert egy magyar holdon átlag 80—100 métermázsza cikória és mag terem. A cikória mázsáját az elmúlt évben ipari célokra 2000 koronával váltották be. Ilyen módon egy hold föld után az átlagos jövedelem 160.000 korona. A növényforgalmi iroda közölte azt is a tanácsal, hogy kötelezi magát arra, hogy a cikória termeléssel foglalkozni akaró gazdákat megbízható vetőmaggal látja el. Különösen ajánlatos a cikória termelése a debreczeni és Debreczen vidékéhez tartozó gazdáknak, mert Debreczenben működik az ország egyik legnagyobb cikória fogvosztója, a Pótkávégyár és Fűszermalom R.-T., mely cikória termelésre készséggel köt szerződést a gazdákkal és a legkifináltabb minőségű vetőmaggal is díjtalanul ellátja őket.

Bérmozgalmak

A drágulási hullámok nyomán mindig jelentkezik a bérmozgalmak. Ma a csizmadiaszövetkezetek léptek sztrájkba bérdifferenciák miatt. A segédek eleinte 160 százalékos emelést kértek, majd 100 százalékra redukálták követeléseiket, azonban a mesterek ezt is túlnagynak találták és minden tárgyalás megszakadt közöttük.

A cipészek

ujabb bérmozgalmak még mindig nem ért véget. A segédek az eredeti kéréseiket 18 százalékra redukálták, de a mesterek csak 15 százalék emelésre hajlandók és végérvényes választ pénteki szakosztályi ülésük után fogadják adni a munkásoknak.

Ismét emellik

holnaptól kezdve a borbélyárakat, hogy azonban az emelés milyen arányu, e percben még nem tudjuk.

Ki szurta meg Borbély Viktor csendőrt?

Nagy érdeklődés kíséri azt a régen huzódó büntítést, amelyet ama cigány karaván ellen indított a debreczeni ügyészség, amelyet a környék garázdá cigányvaiból az elmúlt évben fogdosott össze a csendőrség. Ez év február 14-én 7 cigány és ugyanannyi orgazda már a debreczeni törvényszék előtt állott gyilkosságokkal és rablással vádolva, akkor azonban nem lehetett az ügyet letárgyalni, mert bizonyítékok hiányoztak, amelyeknek a beszerzését a bíróság elrendelte. A cigányok ellen egyik vádként szerepel az is, hogy egyik tolvajkörutjukon megszurkált az ellenük fellépni akaró Borbély Viktort csendőrt.

A ma délutánra kitűzött főtárgyalás nem volt megtartható, mert időközben a debreczeni rendőrség egy cigányok ügyétől független nyomozás alkalmával olyan szenzációs adatok birtokába jutott, amelyek kétségtelenül teszik, hogy nem a cigányok szurkált meg a csendőrt, de az is bizonyosnak látszik, hogy a Sámson környékén elkövetett betöréseket sem a cigányok követték el. A debreczeni rendőrség ugyanis elfogott egy betörőkből álló társaságot, amelynek tagjai beismerték a csendőr megszurkálását, valamint a sámsoni betöréseket is.

Ilyen körülmények között maga az ügyész kérte a tárgyalás újabb való elnapolását, amit a bíróság el is rendelt. A bíróság ezenkívül szabadlábra helyezett két cigányt, akik közül az egyiknek földi napjai tudóbaia miatt amugy is meg vannak számlálva. Az új tárgyaláson a védelem már felvonultatja azokat az adatokat is, amelyek alapján kétségtelen, hogy nem a cigányok szurkált meg Borbély Viktort csendőrt és nem ők követték el a sámsoni betöréseket.

Berlin

esti életén néhány hét óta erős nyoma látszik az ellenséges erőszak következtében uirádelétt hazafias fellángolásnak. Sorra szünnadra kerülnek a német szabadság nagy drámaalköltőinek: Schillernek, Kleistnek történelmi alkotásai, amelyek vonatközösbe hozzáfűzők a jelen nagy krízisével és a közönség az aktuális jelentőségű mozsanatokra tomboló lelkesedéssel reagál. Alkalmi szindarabokba, operettekbe, kabarészámokba a rendezők szívesen toldanak be egy-egy, a hallgatóság politikai érzelmeire appelláló verset vagy celtást. Több színpadon előadás előtt nemzeti dalokat énekelnek és zenés kávéházakban, népies hangversenyekben is divatosakká váltak újra az utolsó évek folyamán népszerűségükből veszített régi dalkés katonadalok. Egyik nagy filmszínházban most igen nagy hatással a Rajna című, hat részből álló propagandafilmet adják. Ez a film hangulatos tájképekben élénk varázsolja a Rajna pompás vidékét, sváici eredetű németalföldi torkolatait; a németországi csodatitjak, ipari és történelmi városok egész szériáján át meg jeleníti a romantikus várromok, ősrégi templomok és modern gyártelepek egész seregét, megérzékíti a szűret örömeit, leteleventült Nagy Károly, Luther és Goethe világát, mindig erősen kiemelve a Rajna mindkét partjának német jellegét és a német munka kulturfeltesztő hatását. A képeket régi ralmamenti dalkés borsdalok szövege kíséri, melyeket a zenekar hangjai mellett láthatatlan kórus énekel.

Magvak megérkeztek. Gazdasági és konyhakerti, valamint erfurti vörágmagvak legnagyobb választékban és legolcsóbban. Kontsek Géza magkereskedésében haphatók. KOSSUTH-utca. Forgalmi adót nem számítjuk. Árjegyzéket kívánatra küldök.

Megbízható minőségű gyapjuszövetet Feldheim Dezsónél vásároljon. Piac-utca 67, szám. Telefon szám 1105.

Nézze meg!!! Feldheim Imre POSZTÓHÁZ Kossuth-utca 6. kirakatait!!!

Eljegyzés. Braun Ferenc és Zafir Irénke jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Flacsám!

Hadlökkantak, hadlözvegyek és árvák, akik a földbírtokreformtörvény alapján földet igényeltek, felkéretnek, hogy f. hó 18-án délután 3 óra a kereskedelmi Társulat dísztermébe (Ferenc József-ut 8. sz., I. em.) fontos ügyben megjelenni sziveskedjenek. Felkéretnek továbbá azon hadigondozottak akik munkanélkül vannak, hogy munkához juttatás végett azonnal jelentkezzenek a csoport irodájában Szent Anna-utca 12. sz. alatt. Hivatalos órák ismét mindennap tartatik d. e. 8-tól 12 óráig.

Ut a boldogság felé ma az Apollóban.

Gyomorhurutnál, májbetegségek-nél és epekövek-nél a Ferenc JÓZSEF keserűviz használata gyakran rendkívül jó szolgálatot tesz.

Holtpontra áll a Neumann-féle betörés ügyében megindult nyomozás. Négy napja múlt el annak, hogy Neumann M. Piac-utcai ruhaüzletében betörők jártak, és mintegy másfélmillió értékű dolgot elvittek onnan. A debreczeni államrendőrségen dr. Fésüs László rendőrfogalmazott biztáknak meg a nyomozás vezetésével. A rendőrség nagy apparátussal fogott a nyomozáshoz, mára azonban a rendőrség alól a biztosnak látszó támpontok is kihullottak és a negyedik napon a nyomozás holtpontra jutott.

Flacsám!

Eljegyzés. Berger Rózsikát B. Ufaluból eljegyezte Baumöhl József Bagamér. (Minden külön értesítés helyett.)

Jó KALAP
Olcsó **KALAP**
Dívat **KALAP**
WERNER SÁNDORNÁL
PIAC-UTCA 72. SZ.

Kisiparosok figyelmébe. Az összes kézműiparosokat és kisiparosokat felhívom, hogy az 1923-ik évre vonatkozólag az üzemükben, műhelyükben felhasznált anyagokról, előállított iparcikkekről, a végzett munkákról, illetőleg az üzleti forgalomról feljegyzéseket vezessenek, hogy az 1924. év elején végrehajtandó statisztikai felvétel részére a kívánt adatokat megadhassák. A részleteket is feltüntető hirdetés a Debreczeni Újság, Hajdúföld március 10-iki 56., a Tiszántúli Hírlap március 11-iki 58., az Egyetértés március 11-iki 57., a Debreczeni Független Újság március 11-iki 58-ik számában jelent meg. A begyűjtött adatok adóztatási célra fel nem használhatók. Felvilágosítást nyújt a városi statisztikai hivatal, Városháza, földszint 6. Debreczen, 1923 március hó. Polgármester helyett: Csobán Endre s. k., főlevéltárnok, a városi statisztikai hivatal vezetője.

Az egész világ ismeri és kedveli Saxlehner András Hunyadi János keserűvizét. Kíváló hatása általánosan el van ismervé. Egy háztartásban sem hiányozhat.

Jón! Éneklő Vénusz!

Helyreigazítás. A Debreczeni Kereskedelmi Alkalmazottak egyesületének március 15-iki hazafias ünnepélye a Kereskedő Társulat dísztermében 6 órai kezdettel helyett este 8 órakor fog kezdődni.

Ut a boldogság felé ma az Apollóban.

„A Kék Madár” címmel ezen a héten kéthetenként megjelenő irodai-irok és művészek közreműködésével. Budapestben a legkiválóbb magyar írók és művészek közreműködésével. Első évfolyamában Babits, Bródy Sándor, Karinthy, Kosztolányi, Krud. Révész Béla, Szép Ernő, Szini Gyula, Zilahy Lajos és mások írásait fogja közölni. A legnagyobbnevű külföldi és hazai művészek illusztrációi foglalkoztatják. A lap felelős szerkesztője Szini Gyula. Egyes szám ára K 200, előfizetés félévre K 2000 (kettőezer). Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 5. szám.

Jón! Éneklő Vénusz!

Egy napig eszméletlenül fektült az országúton. A mentőket ma este 8 óra tájban a szoboszlói országút mentén lévő őrházhoz hívták, ahol egy asszony fektült az ut mellett eszméletlenül. A mentők az öntudatlan ál-

lapotban levő asszonyt, aki már több, mint 24 óra fektült eszméletlenül, beszállították az egyetemi klinikára. Személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

A cipész szakosztály csütörtökön este 6 órakor gyűlést tart. Elnök.

Kereskedelmi Alkalmazottak két rövidtávú és rőföségű alkalmazást kaphat Nyiregyháza. Jelentkezés a KAOSZ debreczeni csoport helyiségében, Simonffy-u. 6. Este 6-7-ig.

Egyháztéren Vitárius Sándor és Társánál tessék harisnyákat, Jumperselymeket vásárolni.

Kerékpárokat, varrógépeket, Nacionál casszát, orvosi műszereket szakszerűen javítanak Molnár Testvérek, Egyháztér, Nagytemplomnál. Telefon 727.

Molykár ellen és nyári megőrzésre szörmeruhákat legolcsóbban raktároz Klonda szücs, Iparkamara. Telefon 14-25.

Kóser mészárszék Miklós-u. 11. délután is nyitva van 4 órától 6-ig. Gabella jegyeket elfogadjuk.

Vízvezetési és bádogosmunkát Fülöp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: Béletszünet. Egyetemi ifjúság előadása.

PÉNTEK: D) bérlet. Lili vagy Az ezred trombitása.

SZOMBAT délután: Bob herceg; este Aranyember megy.

VASÁRNAP délután: Három a tánc, este Aranymadár.

HÉTFŐ: A) bérlet. Égi és földi szerelem. (Bemutató.)

Magyary László, a Csokonai-színház új drámai hőse ma este a Bánk bánban mutatkozott be. Ereibe és színészi skáláiba vetett önbizalom jele, hogy a mindenképp erőit kívánó Nagyr szerepét választotta bemutatkozási alkalomul. Bánk bánja először az országos Bánknak indult, aki után immár oly hangos az ország valamennyi színpada, mint hajdan a vendéglők a generalzát illatától. A második felvonás alatt azonban már kiülfadt. Organumának hibája, a mérsékelt tisztaság inkább előtűnt, beszédtechnikája mindjobbban cserbenhagyta. Amint levette a carbonarival kombinált kétgallérú köpenyt, ami Bánk inkognitóját jelenti, kiülfadt az is, hogy mozgásra és gesztusra szokatlan a tragédiához. Mindenképp az azonban az erő hiánya tette alakítását szétfolyóvá, hatványá. Majd talán a modern drámákban, Halassy Mária tisztavonalú Melodiáját, László Gyula klasszikus Tiborát már ismeri és értékeli a debreczeni közönség. Jól megállották a helyüket Lukács Julia, Erdődy Lili, Rólkó és Ungér. (T. L.)

A színházi iroda hírei

Változatos műsor a Csokonai-színházban! Holnap este Lili, vagy Az ezred trombitása, szombat délután Bob herceg Timár lálával a főszerepben!

Szombat este Magyary László felcseppentő Jókai világhírű színműve Az aranyember megy!

Omnia
Világattrakció
Sasok haláluklása
(Sasfiók.)
Történet a nagy császár korából. 2 részben, 10 fejezetben. Főszerepben:
Severin Mars.
I. rész:
A római király.
(Március 18-19-20-21.)
II. rész:
Az összeesküvők.
(Március 22-23-24-25.)
Jegyelővétel!

Ut a boldogság felé. Lillian Gisch főszereplésével ma az Apollóban. Jegyelővétel.

Ezren egy ellen Macistével az Urániban.

Jón! Vörös keztyű, Csillaghullás, Péter Szergium.

Vigszínházban: Szív törvénye. Grjith világhírű mesterműve 7 felvonásban. Kizárólag felnőtteknek, ma utoljára.

Pénteken legbájosabb film: Flacsám!

Vasárnap Ludas Matyi az Urániában.

Omnia-mozgó: Szerdán és Csütörtökön A negyvenéves asszony, hervadó szépség, muló szerelem, tüdő ifjúság fájó regénye 4 felvonásban. Jón! Három világrészen keresztül.

SPORT

A vasárnapi mérkőzések. Vasárnap megnyílnak a debreczeni pályák hogy komoly bajnoki küzdelemnek engedjenek az eddigi pihenő helyett teret. Az űgetőteren kettős mérkőzés lesz, a DKASE-Törekvés és a DTE-DMTE csapatai között. A Diószegi-utcai pályán a DVSC látja vendégül a NyETVE csapatát, amelytől az ősszel vereséget szenvedett. Mind a három mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A DMTK közgyűlése. A DMTK vasárnap délelőtt 9 órakor tartja az évi tiszújító közgyűlést az állomás iskolatermében.

A DKASE első és második csapata ma csütörtökön délután fél 3 órakor, kétkapus öszztréninget tart, melyre az összes játékosok megjelenése kérik. Szakosztályi ülés este 8 órakor a Hungária-kávéház külön helyiségében.

Ónody (MAC) a DMTK-ban. Ónody János a MAC két év előtti jobhbössze-kötő csatára, mint értesülünk, Debreczenbe költözött és a DMTK kötelékébe lépett. Ónodyval a DMTK jelentékenyen megerősödik.

Kelet Szegedre megy. A vidéki serlegért folyó küzdelem egyik mérkőzése a múlt vasárnap zajlott le Dél és Nyugat között és Dél győzelmével végződött. A sorsolás alapján Kelet, mint erővesztő Déllal kerül össze és Szegedre kénytelen menni, bár kérte a kerületet, hogy a mérkőzést Debreczenben játszassák le, azonban nem sok remény van rá, hogy a vidéki tannacs ebbe beleegyezék.

Bíróküldés. A bíróküldő-bizottság a vasárnapi meccsre a következő bírókat delegálta: DVSC-NyTVE: fővárosi bíró; DTE-DMTE: Pauló István; DKASE-Törekvés: Káldy Zsigmond.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsdei magánforgalom
Zürichi zárlat: 0.17 és egynegyed Budapest, márc. 14.

Az értékpiacon irányzata szilárd volt. A kosztpréz 5 százalékra esett. Tájékoztató árfolyamok: Salgó 127-128000, Rima 17.750, Gumí 40-41000, Georgia 292-296000, Kőszén 352-360000 Ganz Villamossági 400000, Trust 25-26000.

Zürichi zárlat
Zürich, márc. 14. Berlin 258, Hollandia 21220, Nemyork 536 és háromnegyed, London 2525, Páris 3245, Milanó 2550, Prága 1595, Budapest 17 és egy-negyed, Belgrád 345, Bukarest 250, Varsó 112, Bécs 74 és fél, osztrák bélyegzett 75, Szófia 335.

Terménytőzsde
A mai terménytőzsden különösen buzában az irányzat rendkívül szilárd volt. A most küszöbön álló export üzletek lebonyolítására buzában nagy tételeket vettek fel a piacról, különösen a malomkoncentráció igyekedett szükségleteit már most fedezni. Egyebekben az üzlet jól tartott árfolyamokon jött létre.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavideki 15100-200, egyéb 14900-15100 78 kilós tiszavideki 15200-300, egyéb 15100-200, rozs 9200-300, takarmány árpa 8900-9100, sörárpa 9200-500, zab 9800-10000, tengeri 8200-300, kórpá 5350-400, lucerna 700-900, lóhere nagy arankamentes 1000-400, nagy arankás 900-1200.

Előfordult kötések Buza tegnapról visszamaradt 77-78 kilós budapesti paritással 15000, 4 vagon 78 kilós Bük 14800, 1 vagon 76 kilós 14600, 1 vagon 77 kilós 14400, Kaposvár, 3 vagon 78 kilós Nyirvidéki állomás, váltó azonnal 14600, 1 vagon 77 kilós ab állomás váltó azonnal 14700, rozs tegnapról 3 vagon 8900 pestvidéki állomás, mai 1 vagon 9400 Dunántul, 1 vagon 9150 Nyirboghány, bab 1 vagon 101000, kénbab, árpa 1 vagon 8600 Dunántul, 1 vagon 8800 Monor, 1 vagon 8700 Dunapataj, zab 1 vagon 9400 Szigetvár 1 vagon 9300 ab állomás 1 vagon 9500 Keczeley, tengeri 1 vagon 7800 Bal-mazujváros, 1 vagon 10000 április 30. Nagykanizsa, búkköny 1 vagon tranzitó árú, zabos 180, dió 40 mázsa 170 dunántuli állomás, kórpá 2 vagon budapesti paritással 5400.

A devizaközpont hivatalos árfolyamai

Valuták:

	Vétel	Eladás
Napoleon	11600.—	—
Dinár	31.50	33.50
Márka	0.015	0.017
Angol font	14625.—	14925.—
Hollandi forint	1232.—	1262.—
Lei	14.25	15.25
Francia frank	188.—	198.—
Lira	148.—	154.—
Lengyel marka	0.007	0.008
Dollár	3110.—	3185.—
Szokol	92.25	96.25
Svájci frank	580.—	600.—
Osztrák korona	0.0044	0.0046

Devizák:

Belgrád	31.50	33.50.—
Amsterdam	1235.—	1262.—
Bukarest	14.25	15.25.—
London	14625.—	14925.—
Berlin	0.015	0.017
Milanó	148.—	154.—
Páris	188.—	198.—
Frága	91.25	96.25.—
Svájc	570.—	590.—
Zürich	580.—	600.—
Bécs	0.0044	0.0046
Newyork	3110.—	3185.—
Varsó	0.00650	0.00750

Arany és ezüst pénzek
beváltó helye
Rosenfeld Endre
banküzlete.
Petőfi-tér 13. Telefon 293.
Tőzsdei megbízások előnyösen eszközöltetnek.
Értékpapírokra kölcsönöket folyósít.

Meghívás.

A „Debreczeni Árukereskedelmi Részvénytársaság” az 1922-ik évi rendes közgyűlést 1923. évi március hó 23-an d. n. 14 órakor a Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank debreczeni pénzügyintézet (Szent Anna-utca 13. sz. alatti) üzleti helyiségében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azon figyelemzetéssel, hogy szavazati jogaiknak a közgyűlésen való gyakorolása céljából részvényeiket le nem járt szelvényeikkel együtt vagy társaságunk, vagy pedig a nevezett debreczeni pénzügyintézet pénztáránaál a közgyűlés előtt legálább is öt nappal le kell tenniük.

Az évi jelentés, mérleg és az azokra vonatkozó adatok folyó évi március hó 15-ik napjától kezdődőleg társaságunk üzleti helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1922 ik üzletéről és indítványa a nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentés iránti intézkedés.
5. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása az 1923 ik évre. Debreczen, 1923. évi március hó 14-ik napján.

Az Igazgatóság,

— ÜZLETI KÖNYVEK mindentelje nagyságban és kivitelben kaphatók a HEGEDÜS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedésében. — NYOMTATVÁNYOK a legizlésebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

Klein Béla

ócskavas- és nyersterménykereskedő Kísállomás mellett.

Telefon 6-28.

Fizet:

Kovácsolt vasért kilónként K 18—
Kályhaöntvényért „ „ 25—
Gépjárműöntvényért „ „ 50—

Nagyobb téfelt elszállít.
Hulladékért használható ad.

Száraz tűzifa

aprított és hasábosan,

POROSZ ES HAZAI SZÉN

mész, cserép, téglá, olcsó deszka-anyag a zonnali szállításra beszerezhető

BARTHA fatelepen,
Ispotály-ut 3/b. Telefon 785.

Száraz tűzifa

aprított és hasábosan szállítva a legolcsóbban

UNIÓ fatelepen.
Ispotály-telep 1. Telefon 779.

Női kalapok

legújabb divat szerint készen és megrendelésre kaphatók

Sándor Margit női kalap termében
József királyi herceg-utca 5. (Bika-épület.)

Debreczenhez közeli városban levő

szálloda

étterem, kávéházhoz társat vagy vevőt keresnek.

Cím a kiadóhivatalban.

Épületfa, deszka, lécz,

kátrányos fedélemoz és mindennemű építési anyagok legolcsóbban beszerezhető

Burger és Weinberger fatelepen,
Szoboszlai-ut 1. :: :: Telefon 11-82.
Száraz tűzifa házhöz szállítva megrendelhető.

A tavaszi keztyük

elkészültek SCHÖN SÁNDOR-nál DEBRECZEN, PIAC-UTCA 14., CSAPÓ-UTCA SAROK.

SODRONYKERITÉS

tüskés huzal, kerti szerszámok, permetezők

BÉSZLER és DAVID (Tulajdonos Dávid Jakab)
vaskereskedésében, a KOSSUTH-SZOBOR mellett.

Gyapjufonál, Jumper selyem, Harisnyakötő- és himzőpamutok,

Irlandi len és D. M. C. cérnák. horgoláshoz és illéhez. Kész blousok, remek színekben, jutányos áron. Kötést, horgolást, himzést, valamint filémunkákat olcsón vállal. Előrajzolásokat iparművészeti mintákról, legújabb divat szerint végzünk. Gobellnek! Gombgyártás, ruhahimzés, gyöngyözési munkák. Pilssé, Gouvrezé. Gépjáruozást azonnal végez

Szilágyi Lajos

kézimunka és műhímző vállalata Debreczen, Széchenyi-u. 1.

Varrógép

kötesőnzés és eladás! Géptők, gépolajak és alkatrészek.

Veszek

legmagasabb árrban aranyat, ezüstöt, brilliánsot és gyöngyöket

GRITSCH GYORGY Kossuth u. 18. (Saját ház.)

A tűz- és életbiztosításban jártas

uriember, mint szakértő igen szép melletkjüvedelemre tehet szert. Az ületészterében gyakoroltak előbban részszülnék. Széles ajánlatok élőkkel 100 000" jellegre. ECKSTEIN BIRDETŐJÉBE Budapest, VII., Erzsébet-kört 38. sz. küldendők.

Kun József

késműves, Széchenyi-u. 1.

Megnyilt a Központi Éléstár

Miklós-utca 2. sz. (Apolló-mozgóval szemben).

Kapható jutányos áron mindennemű liszt őrlemény, buza dara, korpá, bab, burgonya, hagyma, dió és egyéb élelmiszer. Telefon szám: 13-93.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díje hétköznap 10 szög 20 korona, minden további ad 3 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 40 korona, minden további ad 4 korona. — Vasig betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Aranyat

ezüstöt, brilliánsot, hamisfogakat magas árrban veszek **Schiffmann** ékszerész **Piac 67.** Frohner-épület

Juh- és tehénturót a legmagasabb napiáron vesz Turóüzem Debreczen, Darabos-utca 20. Telefon 668.

ELADAS

Hencserek, plüss diványok, matracok készen kaphatók Debreczen, Széchenyi-utca-nál, Halköz 8.

Eladó, hálók, butorok legolcsóbban beszerezhető **Piac-utca 83., az udvarban.**

Eladó

Piac-utcahoz öt percnyire három szobás beköltözhető

Ház

hárommillió kétszáz-ezerért. Iroda **Széchenyi-u. 55.**

Egy jókarban levő nikkel állványú sötétkék gyermekkosci eladó. **Piac-utca 77., 1. emelet. 3. 12-2-ig.**

Lucernás

a Tócsás kertben 2100 □-öl (elsőrendű) a Kísállomás kihelyezése folytán a sinek közvetlen a lucernás előit lesznek, nagyértékű hely jutányos áron eladó. Belsőség lévén, átírásához engedély nem kell.

Máté-iroda Széchenyi-utca 55

Eladó

családi ház! Tócsakert, Faiskola-utca 7. szám alatt, veteményes kerttel és gyümölcsfákkal, kuttal, istállóval, fűskamrával, sortésóllal, külön baromfiudvarral. Értekezni a helyszínen özv. Polgári Gáborné tulajdonossal.

Egy szoba konyha butorral kerestetik.

Cím a kiadóban.

25 hold elsőrendű fajszőllő

a város alatt jutányos áron eladó.

Széchenyi utca 55., iroda.

Eladó kézikocsi, négy kerekű Kazinczy-u. 12., lisztüzlet.

Fűszerüzletem a város központján leltári áron eladó vagy társulható. Csak komoly ajánlatot „Másfél millió” jellegre kiadókba kérek.

Egy jókarban levő női varrógép eladó. — **Bercsényi-utca 33. szám**

Korona-kenyérgyár

terakataliban:

Fehér kenyér 170—
Közép „ 150—
Barna „ 124—
Munkaelőkölő „ 110—
Zsemlye, kifli 11—
Zsemlye-morzsa 260—

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron **Stelner Mihály,** Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Használt üveget vásárol Fábrián

palack-kereskedő. **Hatvan-utca 5.** Hívásra házhöz megy.

Aranyozott carnist

(függönytartó) megvételre keresek.

Címelt kérem a kiadóba.

Egy szoba konyha butorral kerestetik.

Cím a kiadóban.

VEGYES

Gyermekkosci

nagyban és kicsinyben legizlésebb kivitelben készit és raktáron tart. Uj kocsikereket, továbbá nikkelezést és javítást szakzerűen készit Pongrácz mulakatos, Domb-utca 20.

Sapkadzem megnyilt!

Mértékszerűnti rendelések, eladások, különböző sapkák, gépelt kalapok **Schönnél,** Piac-utca 6. és az üzemben **Külsővásártér 19/a.** Szabóknak árengedmény.

Uj kárpitos műhely!

Van szerencsém értesíteni a m. t. közönséget, hogy **Hatvan-utca 41. sz. alatt kárpitos műhelyt** rendeztem be, hol állandóan raktáron tartok diványokat, foteleket, hencsereket stb. a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Megrendelésre bármiféle e szakmába vágó munkát — javításokat is — szolid árrban, legjobb kivitelben készitek.

Précz Benő kárpitos. **Hatvan-utca 41.**

Bőr,

gobelin garnitúrák, plüss diványok, matracok, hencserek, berzsely fotelek kaphatók **Szántó kárpitosnál,** Zugó-utca Telefon.

Selyem

harisnyák talpalását, fejleszt is elfogadjá **Zsigaörgyár,** Piac-utca 32

Elsőrendű

berlini sapkakészítés. Mindennemű civilsapkák, gépelt kalapok legszébb kivitelben készítenek. Finom sapkák készen is kaphatók. Széchenyi-utca 16., kereszt-épület.

Kereskedő

taulónak kiadnám fiamat vidékre, izr. családhoz. Cím a kiadóban.

Londonból hazaérkeztem!

És b. tudomására hozom a t. hölgyközönségnek, hogy a legutolsó divat szerint készitek kosztümöket és kabátokat. Tisztelettel **Wieder Leopold** nőtiszabó, Csapó-utca 1. sz.

Mindenkinek könyvet kell vezetni az új kereseti- és forgalmi adórendelet értelmében!

Az összes ilyenmü üzleti- és forgalmiadó könyvek kaphatók **Hegedüs és Sándor r.-i. papírnagykereskedésében,** Piac u. 34.